

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, October 7dikén, 1823.

Brasília és Portugallia.

Egy levél, melly Rio de Janeiróból Júl. 19d. indult, (a' Journal des Debats szerint,) azt az igen fontos tudósítást közli, hogy a' Brasíliai császári Igazgatásban valóságos pártütés támadott. A' fő Miniszter Andrade e Silva, ki a' Brasíliai Kabinet' lelke vala, határok közé szorított Monarchiát akart formálni az anglus Monarchiának formájára, hanem a' törvénytévő - testi' gyűlekezében igen heves ellentállásra talált. Hogy tehát ezen ellentállókot zabolán tarthassa, azt a' hathatós módot vette-elő, hogy a' titkos társaságokat elnyomta, 's bizonyos számú ollyas személyeket, kikről, tudva vala, hogy a' Lisbonai Cortesekéhez hasonló, vagy tán még republicai Constitutionnak nyilvánosságos barátai, elfogatott. A' Rio de Janeirói Ujság - levelek' folyamataiból láthatni, hogy Május és Június hónapjaiban igen ügyesen forgaták magokat a' Miniszterek, hogy a' többséget a' nevezett gyűlekezetben részekre hajthassák, 's az ugyan ottan szóba jött veszedelmes javallatokat elháríthassák. A' fő Miniszter, 's ennek testvére Ribeiro d' Andrade, a' Fináncz-Miniszter, igen liberalis hangon szólottak, mikor a' Lisbonai Cortesek, mint a' függetlenség' elenségei ellen dörgöttek; hanem midőn a' Brasíliaiak' önszeretetének e' szerint a' tömjéneznének, más részről, állandó hatalmat, nevezetesen a' Vetőt (eltiltó just) és a' két Kamarát akarák a' Monarchiának megnyerni. De az új fundamento-

mos törvény' hozásában ezélt ném érhetek, 's az őrizet alatt tartatott személyek' barátai, gyakran terhes fellegeket gyűtének a' Ministerium felett. A' Buenos-Ayresi Ujságokból pedig látni való, hogy Rio de Janicróban nevezetes személyek vádoltattak-el a' miatt, hogy republicai Constitutiont kívánnak, 's ezen felekezetenek fejei Buenos-Ayresbe vevék magokat. Végre a' Brasíliai thronust, alattomos zúgás kezdé újra fenyegetni. Elősegítette ennek kitörését az a' szerencsétlen eset, hogy a' Császár Jún. 30d. lováról lebukott. Mert az Andradék Ministeriumának, ezen ifjú 's egyszersmind szeretreméltó és rettenthetetlen Fejedelen' személyes tulajdonai valának a' valóságos és tulajdonképen való való védelmei. 'S miolta ő, nehéz sehet kapván, a' Nép között meg nem jelenhetett, a' békételenek még inkább vérszemet kapának, úgy hogy a' Miniszterek nem csak a' gyűlésben, hanem a' városban is a' leghevesebb szavakkal támadtattak-meg. Végre Júl. 15d. egy fenyegető előterjesztés küldetett a' szolgálatbeli Kamaráshoz, hogy azt a' Császárnak adná-elébe. Ennek foglalata azon kívánság vala, hogy a' fő Miniszter Andrade e Silva 's a' Fináncz-Miniszter Ribeiro d' Andrade, tételnének-ki hivatalokból, mint a' kik számos ön tetszés szerint való és despotai tetteknek szerzői, 's irántok az a' gyanú, hogy a' Constitutionnak vizsgálatását húzzák halasztják, hogy a' Nemzetet megcsalhassák; említék végre a' kérelem-levél' íróji, hogy ha a' Ministerium tovább is ezen

systemája mellett marad, a' Császár' élete forog veszedelemben. Még ekkor a' Császár alig tudott lassanként is lépegetni szobájában. Az Andradék nem mérészlének személyes segédeikre bízakodni, 's Jul. 16d. elbocsáttatásokat kérék. Ezt Ribeiro eleinte ugyan nem akarta, hanem látván hogy testvére elhatározá magát, benne ő is megegyezett. A' Császár többeket megkínált a' letett tisztségekkel, de a' kik azokat el nem vállalák. Végre Jul. 17d. este, tanácskozások tartatván előbb a' törvénytévő-gyülekezettel, Carneiro Campos és Manuel Jacinto nevezetű Deputatusok, csakugyan elfogadák a' nevezett hivatalokat. Ezek mind ketten Liberalisok 's az 1791diki principiumokat tartják. Egy Proclamatiójokban, mellynek Jul. 18d. írá alá nevét a' Császár, becsmérelik a' volt Ministeriumnak despotai bánását, 's jelentik, hogy a' Császár a' thronusához jutott igazság' hatalma szerint cselekszik, 's újra kinyilatkoztatja, hogy mind a' Democratia mind a' Despotismust, el fogja háritani tudni. Azonban tudva van, hogy az új Ministerium a' királyi Vetót akarja eltörölni 's a' Lisbonai Cortesek Constitutiója czikkelyeinek nagyobb' részét fogadni-el. Ezek szerint (mond végre a' Journal des Debats) igen is világos dolog, hogy a' Democratia nagy erőre kapott, 's Brasiliának jövő sorsát még nagyobb homály fedi, mint fedte ennek-előtte.

Bahiai levelek jelentik, hogy a' Brasiliai seregek oda megérkeztek, 's a' város 12 millio forintig sarcz alá vettetett, annak büntetéséül, hogy ezen seregeknek ellenek állott. Megboszszankodván ezen a' lakosok Límára az új Rományzóra, ennek helyébe más nevezetett-ki. Hanem ezt ismét a' seregek nem akarák megismerni, 's vissza kelle neki

menni Rio de Janciroba. — Ugyancsak Bahiába az Admirális Cochrane' kormánya alatt lévő Brasiliai hajók által elfoglaltatott-Madeira Flottájabeli négy hajók is érkezének meg, 700 Portugallia katonákkal és Matrózokkal, kiknek ezen elfoglalt hajók ez idő szerint tömlőczökök szolgálnak. Más öt ugyancsak elvett hajók Fernambucóba küldettek. — Résőbbi tudósításoknál fogva, a' mint hallik, egy Portugallia Línea-hajó is megfúratott. Admirális Cochrane még mind a' Portugalliai Flotta többi részének üzéseben foglalatoskodik.

Spanyol Ország.

A' Restaurador nevű Madriti Ujság így ír: Empecinado, kinek Guerillái 300 emberre olvadának-le, Sept. 10d. fel merészelte kérni Placenciát. 60.000 Real Contributiót kívánt, olly feltétel alatt hogy különben a' várost felgyűjtja. De válasz helyet a' Commendáns sereget vezet-e ki ellene, 's Empecinado futásnak vette a' dolgot. Alig vonatott-meg a' lármaharang, hogy a' mezei lakosok ezereként sereglettek-egybe a' Király' zászlója alá. Lehet képzelni minémű eszközökkel támogatják ügyöket a' pártosok, ha Empecinadónak Proclamatiójából, mellyet a' felkéréshez függesztett, a' következő helyet megolvassuk: „A' Francziák leveték álországokat; az Angoulemi Herczeget Spanyol Ország Királyának kiálták-ki katonáji Szevillában és Xeresben. Egy öszveesküvés is fedeztetett-fel, mellynek czélja, Királyunknak 's egész Familiájának megöletése volt. Spanyol Országot, Colonia-ként akarják Francia Ország' járma alá vetni.“

A' Moniteur ezt írja a' Passagei híköltöböl Sept. 17dikéről: „A' betegek nagy részint gyógyulni kezdenek. E' sze-

rint a' nyavalya' természete nem éppen teljességgel halálos. Ma már csak 27 ember van rothasztó-epe-hideglelésben, kik közül kettő közel vala a' halálhoz, de a' többi felől jó reménységgel vagyunk. A' mint látszik, ezen betegségnek többnyire az ötödik napján válik el a' dolog."

Hasonlóképen a' Moniteurban és más francia levelekben is olvashatni a' mi következik: „A' Barcelonai Stalióról Sept. 15dikéről. A' Cataloniai tengerpartok körül lévő hajós osztályunk, mindegyre úzi azon Sardiniai és egyéb hajókat, melyek, vagy víz merítés' vagy hajójok igazíttatása' színe alatt, a' Barcelonai kikötőbe iparkodnak béveezni 's oda élelmet vinni. Minden tudósításokból az látszik, hogy Barcelonának lakosai felette nagy adózásokkal terheltetnek. Rotten, minden 15 esztendőn felyül lévő férjfiút katonának szedett. Még ugyan meg nem fogyott az eleség Barcelonában; hanem már nagyon kezd drágulni. — Azon tudósítások szerint, mellyeket Contra Admirális Báró des Retourstól, Duperrey megérkezése előtt, a' Cádixi hajós-osztály' Vezérétől, vettünk, a' Szanti Petri alatt lévő francia Flottilla, Augustus' folytában 56 különböző nagyságú hajót foglalt el, mellyek jobbára liszttel 's egyéb eleséggel valának terhelve Cádiz' számára; a' melly hajókat pedig el nem foghatott, azokat vagy megfúrta, vagy felgyújtotta, ide nem számlálván azokat, mellyeket a' partra kivert."

Egy Cádixi rendkívülvaló Ujság, Aug. 5d. VII Ferdinánd Királynak azon hosszszas beszédét közli, mellyet az 1823diki Cortesi-gyűlés bérekesztésének alkalmosságával tartott. Ezen beszédben ugyan azon lelek uralkodik, mint a' Szevillában készült Francia Ország ellen való hadizendésben, mellyhez a' Királynak hasonlóképen oda kelle adni a' nevét, jöllehet

egész foglalatjából kitetszett, hogy az a' Cortesi-gyűlés' munkája vala. A' Cortesi-gyűlés Elölülőjének ezen említett beszédre adott felelete színt' ilyen gondolatokkal teljes, 's ezen végződik, hogy: semmi sem szerezhetne nagyobb örömet a' Cortesi-gyűlésnek, mind azon napnak meginneplése, mellyen az ellenség a' Pyrenaeumokon általverettetnék."

Egy telegraphusi jelentésnek következésében, mellyet a' Külső-Miniszter Párizsból Sept. 26d. küldött az Alsó-Rajnai Praefectushoz, Szanti Petri erősségét, ugyan ezen hónap 20d. estvele 7 órákor, az Angoukmi kir. Herczeg elfoglalá.

(Szanti Petri erőssége, melly a' tenger-től körülkerített kis szigeten, a' csatorna' kezdeténél, vagy a' Szanti Petri nevezetű tenger-ágának elején fekszik, különös fontosságú hely; mert annak birtokában lévén, úgy megtámadhatja a' francia Armada Torre de Herculest, Torre Gordát és Puntalest, vagy rövid szóval a' tulajdonképen való Cádixi szoros földet, hogy Leon szigete bástyájának 's Suazo hidjának elfoglalásával ez idő szerint nem szükség bajoskodnia. — Ha pedig ezen elfoglalásnál fogva, csak ágyú-járasnyira szállják is meg a' francia seregek, a' Város, Leon szigete, és a' Puntalesi erősség között fekvő nagy térséget, úgy a' Trocadero innen igen könnyen kiszállhatnak, 's ezen utóbbi helynek akkor leszen igazán hadi fontossága. — Szanti Petri erőssége ezenkívül csaknem tökéletesen elzárja a' feljebb említett csatornát, 's mind azon hajókat, mellyek a' Leon szigete két ága között lévő tér-vízről akarnak elmozdulni, a' Szas Luis és Matagordai ágyúk torkába hajja. — 'S minthogy végre Leon szigetének Szanti Petri erősségéhez legközelebb eső része, legfelső pontja ezen

homokkal teljes kőszikla-torlásnak, az ezen torláson helyt foglalt seregekben, még a' spanyol ágyúzók-ladikok, sőt a' nehéz ágyúkkal terhelt hajók is, kevés vagy éppen semmi kárt sem tettek.)

A' Sept. 24-dikei Moniteur, azon jelentéssel, melyet Herczeg Hohenlohe Burgosból, Sept. 16d. utasított a' Hadi-Miniszterhez, Szantona erősségének ugyan-csak ehhez küldetett Capitulatióját is közli. Ezen Capitulatiónak feltételei, mond a' tudósító Herczeg, annyival sikeresebbek, hogy a' főbb és más Tisztek, kik a' Regenséget megismerik, rangjokat, tisztelet-jeleiket, 's fizetésüket csak úgy kívánják megtartani, hogy ha benne a' Király és a' Regenség meg fognak egyezni. Az említett Capitulatiónak következtetésében, azon Tisztek és Közemberek, kik a' Regenséget meg nem ismerik, tengeren vitetnek Franciaországba; hanem ezeknek száma kevésre telhetik, minthogy az őrizetnek nagy része Miltiztiákból áll, kik honjokba vágnak, és a' katonák közül majd számosan fognak a' királyi seregekhez kívánczolni. — Továbbá közli még a' Moniteur Marsal Lauristonnak Orcoyenből Sept. 18d. és 19diken, a' Pamplonai erősség' Capitulatiójáról a' Hadi-Miniszternek tett két rendbeli jelentéseit; és még Marsal Monceynek ugyancsak a' Hadi-Miniszterhez Sarriából, Sept. 18d. küldött tudósítását, melyben a' Barcelonából kitárazott 's Mongatnál a' partra szállott ellenséges csapatnak további üzéséről 's szélytoszlatajáról teszen a' Marsal jelentést; közli végre Gen. Lieut. Báró Rottemburnak Pamplonából nemkülönken Sept. 18d. ugyan ezen tárgyban tett jelentését.

A' Journal des Debats szerint, következő levelet küldött a' Major-Generalis Gróf Guilleminet, Puerto de Szanta Mariából Sept. 14d. Marsal Oudinot-

nak: „Tegnap levelemből megérthető Exclciád, miként közelített Riego a' Ballesteros Armadájához. Ezennel közlöm annak bővebb környúlállásait, a' szerint a' mint éppen most megtudám. Minekutána általment volna a' Genilen Riego, Sept. 10d. egyenesen Priegónak tartott, hol Gen. Ballesteros fekdődött. Ez tudósítatrán a' Riego jöveteléről, két Brigadáját Carambuyba és Lucenába küldé, 's ennélfogva serege kevésből állott; de még is lövöldöztetni kezdett a' Riego seregeire, 's néhány emberét megölte, néhányat megsebesített. Erre a' Riego katonái el kezdék a' levegőbe hányni csákóikat 's a' Ballesteros seregei közzé elegyedének, melyből ezek azt kezdték hinni, hogy ellenségeik hozzájok akarják magokat csatolni. Ebből zűrzavar kerekedett, melyet Riego úgy kívánt használni, hogy egy Batalionával bekerítetté Gen. Ballesterost, kit Generalstábjával, Gen. Montezzel 's több Tiszteivel egyetemben el-fogatott. Ezen történetnek következtetésében, Gen. Balenat, ki a' Carabunyi és Lucenai egyesült Brigadákat vezérlé, azokat Inajarba Loja mellé vitte, hogy így az utóbbi elpártolást akadályoztathassa, 's Gen. Molitorhoz közelébb juthasson; hanem megtudván fő Generalisoknak sorsát ezen seregek, annak mentésére menének, 's Riegot Sept. 11d. arra kényszerítették, hogy Alcandetébe és Martosba visszavonult. Egy ember sem ment-által Riegóhoz, ellenben az ő seregei közül két Svadron egyesült a' Gen. Ballesteros seregeivel. Ez csakhamar egybecsatolá magát Gen. Bonnemainsel, ki Sept. 10dike olta 5 Batalionnal és 3 Lovas Regimenttel Pinos-Puentében fekdődött. 's másnap Alcalá la Realba ment 's Sept. 12d. azt jelenté, hogy az ellenség' üzésére indul azon bizonyos reménységgel hogy azt beérheti és szélytoszlattathatja. Más

részről Gen. Foissac-Latour egyesíté seregeit Andujár előtt, megtudván a' történeteket, 's Gen. Bonnemainssel hihetőképén egyetértőleg munkálódott. — Gen. Ballesteros' jelentése szerint, Riegónak csupán valami 2500 emberei voltak, de ezek is engedetlenek és rendetlenek, 's számok minden szempillantásban kevesedik a' szökdősések által, és a' hathatós üldözésnek nem fognak elleni állhatni. — Ezen történettel egyetemben azt is említi Gen. Bonnemain, hogy Gen. Ballesteros igazságosan viselé magát 's igazán caractert mutatott."

A' Madriti Gaceta így szölli Sept. 18d.: „Minekelőtte szerencsétlen pályáját bévégezte, 's a' thronus védőinek kezekre került volna Riego, 2000 embere volt 400 Tisztal Loja és Alcalá-la-Real között, kik mindnyájan elfogattak. — Ballesteros, Cabrából Carabunya felé, Montillából pedig Lucena felé indíta seregeit. Ő hitét meg nem szegte, 's Riego híjában bízott benne. Las Cabezas hősének elfogattatása Sept. 17d. rendkívülváló Ujságban adatott tudtára Madrit városának, mellynek hűséges lakosai örvendenek, hogy ezt az ábrándozót, ki azon anarchiai Facciónak leve fejévé, mellynek dühe az édes hazát annyira téplelte, végre beéré a' törvénynek böszzülő karja. Malaga vala utolsó piacza a' pártütés ezen hőse' gonosz tetteinek. Nem lehet elhalgatnunk ez alkalmatossággal azon nevezetes környülállást, hogy a' bölcs gondviselés, egy olly békesség szerető kis falu lakosainak kezekbe juttatá Riegót, a' hova az ő principiumainak mérge soha el nem hathatott."

~~~~~
Azon próbatételekről, mellyek Sept. első felén Barcelonából olly czéllal intéztettek el, de a' mint van, végre nem hathattak, hogy általok Figueras 's egyéb Cataloniai erősségek az ostrom alól fel-

szabadíttathassanak, ezeket közli Déli Francia Országból egy levél Sept. 22d.: „Spanyol Generalis Fernandez, ki a' Barcelonai őrizetnek nevezetes csapatjával arra veté fejét, hogy az ostromló-sereggen keresztül egy szállítást vigyen el, 's kettőztetett menetelvel nyomuljon Catalonia' belsejébe, Gen. Damassal megütközvé, seregének nagy részét elveszté. Fernandeznek a' vala a' szándéka, hogy Hostalrich, Figueras és Seo Urgel, ostrom alatt lévő várakat, az alól, hacsak addig is, szabadítsa meg, míg számok-ra újra hadi eszközöket és eleséget szállíthat, 's a' benne lévő őrizet-seregeket másokkal felcserélheti. Azért is Barcelona körül nem igen vesztegett, hanem, jóllehet nagy szállításokat vitt, még is sebesen nyomult előre, hátrahagyván bizonyos távolságban egy kis csapatot, mellyek tartóztatnák az utána eredő seregeket. Magános-tudósításoknál fogva, boldogult is valamennyire plánumban, felszabadítván és élelemmel megrakván hirtelenében Hostalrichot. Más levelek ellenben azt állítják, hogy a' Hostalrich számára rendelt hadi eszközöknek és élelemnek csupán egy részét jutathatá el oda valósággal, 's az őrizetet fel nem válthatta. Eleinte azt hitték, hogy Fernandez Vichnek tartott, 's úgy nyomul majd előre keresztül a' hegyeken; hanem később megtudták, hogy Vich és Girona között Almernél általment a' Ter vízen 's a' Fluvia vize' mentében folytatá útját, hol nem meszsze Besalutól, Gen. Damas utóleré, megverte, 's hadi fogollyá tette. Ezen ellenséges csapat' erejéről különbözők a' vélekedések. Azt mondják, hogy egy része a' Ter vize mellől Ribas felé utasított, hihetőképén azért hogy Seo Urgelbe nyomulhasson. Elérte e czélját ez a' csapat, 's Fluviaánál csak egy része fogattatott e el az egész csapatnak, mind ezt későbbi

jelentésekből tudhatjuk majd meg. Hanem a' Figueras felszabadíttatása iránt való próbatétel minden esetre füstbe ment, 's nem igen lehet hinni, hogy ez az erősség magát még soká tarthassa."

Sept. 23d. ezen tudósításokat közli Spanyol Országból az Etoile: Andujár, Sept. 12d.: „Riego elcsábított néhány embert a' Ballesteros serege közül. Hanem Francziák, Spanyolok egyenlően egyeznek abban, hogy Gen. Ballesteros derekasan viselvé magát.“ — La Carolina, Sept. 16d.: „Riego, 3 Tisztel együtt fogva hozattatott - bé ide. Némellyek azt állítják, hogy Wilson egy ezen 3 Tisztek közül; de ez még nem bizonyos. Egy Szadron Huszárság kíséri a' pártosokat a' Fő Hadiszállásra. Ballesteros igen jól forgatá magát, ötet Gen. Bonnemains szabadítá - meg, ki, seregeivel együtt jelesen vítézkedett. Riego seregei egészen semmivé tétettek. — Madrid városának lakosai rendkívül örvendének ezen történeten, 's fáklják világágánál égeték - meg a' Riego képét.“ — Madrid, Sept. 18d.: „A' Regenségnek, Cádizból Sept. 12dikéig terjedő tudósításai érkeztek. Ő Felségek, a' Király és Királyné állandóul frissen vannak. — Marquis Talaru Sept. 16d. délután csakugyan útnak indult a' Fő Hadiszállás felé.“ — Puerto de Szanta Maria, Sept. 13d.: „Az Angoulemi Herczeg, Chiclanában tölté a' múlt éjtszakát 's ma estvére ide vissza - jött. — A' megtámadáshoz rendkívül való ügyességgel tételnek az előkészületek. Minden szempillantásban nagy történetet várunk. Ma egész bizonyossággal kezdik megczáfolni azt a' hírt, melly szerint Valdes helyébe, Gen. Alava neveztetett volna Cádizí Hadi Kománynónak. — Quiroga valósággal Cádizban van, de semmibe sem veszik. — A' Cortesi - gyűlés iszonyú Contributiót

vetett a' Kereskedő - karra. Cádizban minden férjfi ki 16 esztendőt ért 's a' 60-at meg nem haladta, fegyver - fogásra kényszerítettik.“

Az Angoulemi kir. Herczeg Fővezér - sége alatt lévő francia Ármadának való ságos száma (ide nem foglalván a' Cataloniai Ármadát) hivatalos álnézés szerint, 95,780. emberre megy. Közöttök 14,450 lovas. A' táborig Pattantyússág ereje 144 ágyúra telik, mellyek között 35 a' hubicza.

A' Sept. 18d. Restaurador, következő lajstromát közli a' Cádiz alatt lévő francia Flottának: Línea - hajók: 1) Centaurus, 86 ágyús; 2) Colossus, 80 ágyús; 3) Trident, 80 ágyús. Fregátok: 1) Guerriero, 60; 2) Vénus, 58; 3) Antigone, 44; 4) Galatée, 44; 5) Ne-reide, 44; 6) Themis, 44, 7) Cybele, 44, mindenik harminczhat ágyúsok. Korvetek: 1) Bayadere, 24; 2) Egeria, 20; 3) Möselle 24, huszonnégy fontos ágyúsok. Briggek: 1) Zebra, 16; 2) Dragon, 18; 3) Antelope, 18; 4) Lynx, 10; 5) Lilloise 16, ugyancsak huszonegy fontos ágyúsok. A' bombárdirozó és hubiczás ladikok' száma 200 ra megy; 's ezen könnyű hajók, mind a' legnagyobb öblü ágyúkkal vannak megrakva, hogy az el - lenség' tüzelését elhalgattathassák.

Török Birodalom.

Konstantinápoly, Sept. 10d. A' köz figyelmet rég óta nem vonta semmi is annyira magára, mint Dschanib Efendinek az Ország Marsalának (már jelentett) letételése. Egy illy ferjiúnak eltávoztatása, kinek anyyi esztendők óta első szava vala a' Diván' tanácskozásában, 's Saida Efendinek, ki mérsékeltt gondolkozásáról közönségesen ismeretes, Conferentias - Miniszterré neveztetése, vala

mint szintén az is, hogy mostanában némely oly rendszabások töröltettek el, mellyek az idegen Nemzeteknek a' fekte tengeren való kereskedésekben és hajózásokban kedvetlenek valának, mind ezek csalhatatlan bizonságai a' Porta abbéli kivánságának, hogy az Orosz Birodalommal való egyenlenségek tökéletesen elháríttassanak, melly czélnak elérhetésére, nevezetes lépés volt azon Conferentia, mellyet az anglus Nagykövet Aug. 30d. tartott a' török Miniszterekkel.

Az Insurgensek ellen hadakozó seregnek mostanában némely változások történtek. A' Rumeliai Helytartó, Mehmed Basa, ki mostanában semmi vitézettel sem jelesíté magát, a' Fővezérséget elvesztette, 's helyébe az eddig volt Szaloniki Kormányzó Abolobut Basa neveztetett-ki.

Az Insurgenseknek abbéli próbatéleikből hogy Negropontéban 's más egyéb helyeken magokat megfészkelhessék, semmi sem leve ugyan; hanem más részről, a' török seregek sem tettek semmi előmenetelt. 'S még a' Mesalongi ellen indított Expeditio is oly sérelmet vett, azon 8000 főből álló seregnek eloszlása által, melly Jussuf Basa vezérlése alatt Prevesánál fekhüdött, hogy az idei táborozás' alkalmatossággal nehezen újíttathatik ismét-meg. (Nem pontosan kapván zsoldját a' nevezett sereg, 's ahöz jövődre is kevés roménysége lévén, futásnak vette a' dolgot.) Omer Basa ugyan Sept. elején Lukratin és Carrasseron keresztül előnyomult 4000 emberével Mesalongi fele, 's a' Scutari Basa seregével kíván egyesülni. De ha ez, mint a' görög tudósítások mondják, Agrafa hegyei között sokat veszített, maga Omer Basa nehezen mérkőzhetik így meg az Insurgensekkel, bár ezeknek Mesalongiban kevés erők legyen is. (Corfuból

Sept. 12d. indult tudósítások szerint, mellyek, a' mint látszik hiteles külfökhől merítették, hallván azon hírt Marco Bozzari, hogy a' Jussuf Basa Albani seregei szélytoszlottak, Aug. 25dikére virradó éjjel Scutari Basának előnyomult (nem fő) seregét Carpinassinál megtámadta, 's 2000 emberét részint megölte részint elfogta. Az Insurgensek részéről is, a' mint magok vallják, színt' ekkora vala a' veszteség; hanem sajnosabb azért, hogy Marco Bozzari, egyik legvitézebb 's legügyesebb Vezérek, ki egy vala azon kevesek közül, kik becsülettel 's minden ön hasznok vadászása nélkül folytatták a' görög ügyet, az útközetben elhala.)

Franciaország.

Az Angoulemi kir. Hercegné, az Országnak déli és nyugati részeiben, tett utazásaiból 's utóbb Nantesból Sept. 24d. délutáni két órakor Párizsba a' Tuilleriesi palotájába megérkezett. A' nép, örömkijáltásokkal fogadta, 's a' Fővárosban lévő Regimentek bandái éjjeli muzsikával tisztelék.

Breguet nevű híres Órás, Párizsban, a' múlt hónap 17d. életének 77d. esztendejében hirtelen meghalt.

Nagy Britannia és Irlandia.

Londoni tudósítások szerint, a' Király Sept. 19d. Windsori palotájában titkos tanácsot tartott, mellyben az végzetetett, hogy a' Parlamentumi ülések ideje, Oct. 10dikéig hosszabíttassék-meg.

Pápa Státusai.

A' Diario di Roma Sept. 20d. körülálláson leírja, millyen pompával ment fel azon hónap 16d. a' Quirinális Palotá-

Gróf Apponyi Ő Exclja Ő Cs. K. Apost. Felségének a' szent Széknél lévő Nagy-követe, a' régre hogy a' Conclavében egybegyült szent Collegiumnak, két rendbeli levelet adna-által felséges Monarchája' részéről, mellynek egyikében azon fájdmát és szomorúságát fejezi-ki Ő Felsége, mellyet VII Pius halálának megtudása alkalmatosságával érzett; a' második levélben pedig Gróf Apponyi Ő Exclját, a' Pápai szék' üresen léte alatt a' szent Collegiumnál rendkívül való Nagy-követül hatalmazza-meg Ő Cs. K. Felsége, melly levél egyzzersmind Cardinalis Albani Ő Eminentziaját Ő Cs. K. Felségének rendkívül való meghagyásaival ruhazza-fel a' Conclave körül.

A' francia Nagy-követnek Herceg Montmorency-Lavalnak a' Conclavera való pompás felmenetele, a' mikor Ő legkeresztényebb Felségének részéről hasonló leveleket adott által, Sept. 14d. ment végbe.

Sept. 18d. az azelőtt két nappal érkezett Cardinalis Caselli, Pármai Püspök ment-fel a' Conclavére, melly napon a' mostan élő 53. Cardinalisok közül 49-en valának jelen.

Rómából rendkívül való Kurie hoztameg Bécsbé Oct. 6d. azon tudósítást, hogy Sept. 28d. Cardinalis Annibaledella Genga. (szül. 1760 Apr. 2d.) Pápanak választatott, 's XII Leo nevet vett-fel.

Cardinalis Státus-Titoknökká della Somagliát a' szent Collegium' Decanusát választotta Ő Szentsége.

B é c s.

Ő Cs. K. Felségének Oct. 4d. elő-

fordult nevenapját buzgó könyörgésekkel inneplék a' Fő-városnak lakosai, 's esedestek, hogy Népeinek javára czélzó útazását szerencsésen végezze; a' jótévő adakozások által szentelvén-meg egyszermind a' nevezetes napot. Az innepet megelőző napon, valamint az örvendetes innepnapon is, a' kivilágosított Játékszíneken, amaz ismeretes köznép-ének. „Tartsd-meg Isten Ferencz Császárt!“ a' nagy számmal megjelent Publicumnak közönséges szíves részvétele mellett énekellett-el.

Ő Cs. K. Felsége, Aug. elsőjén költ felséges határozásánál fogva, Vering Gerhárd Urat, Cs. K. Tauácsost és Leopold Rendének vitézét, 48 esztendeig, 's az utóbbi 30 esztendőlk' lefolyta alatt itt helyben kormányzó Tábori Stabalis Orvosi hivatalában való megkülönböztetett szolgálatjára, 's az Armada egészsége' állapotját illető különbféle más érdemeire nézve, 2200 Ezüst forint estendei fizetéssel, nyugalomra méltóztatott kegyelmesen bocsátani.

Magyar Ország.

Ő Cs. K. Fő Herczagsége Magyar Ország Nádor-Ispanja, felséges Hitvesével 's gyermekeivel együtt Al-Csúthi Uradalmáról Sept. 29d. kivánt jó egészségben Budára vissza érkezett.

Ferdinánd Ő kir. Fő Herczagsége, Magyar Ország' Fő Hadi Kormányzója, az esztendőnek ezen részében tenni szokott katonai vizsgálódásának folytatásául, Sept. 20d. Tataba utazott.